

БАЙКИ ЕЗОПА

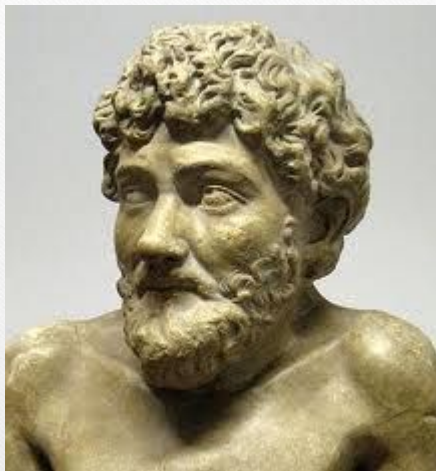
ЕЗОП - найвідоміший з байкарів.

Жив він дві з половиною тисячі років тому в

Давній Греції і називали його інакше -

АЙСОПОС

Езоп — «батько байки»

Езоп — засновник байки, що жив у

Давній Греції у

ст. до н.е. Саме він писав невеличкі
стислі оповідання, героями яких були
птахи, тварини, люди. Описуючи
різні події та явища навколишнього
життя, він робить певні моральні
висновки.

Езоп був рабом. Коли його продавали на невільничому ринку, його побачив філософ Ксанф. Він був вражений потворністю Езопа. На що той відповів: «Коли купуєш вино, хіба винні бочки не потворні? Але ж вино в них чудове» Філософу сподобалась несподівана репліка раба, і

він купив його за нікчемну суму (75 динаріїв)

Езоп і філософ Ксанф

Талановитий раб не раз рятував господаря від ганьби. Одного разу Ксанф доводячи учню, що людина може все, заклявся, що вип'є море. Вранці він одумався, але суперечку потрібно вирішувати. Езоп виручив господаря за обіцянку відпустити його на волю. «Вийди господарю, і скажи, я обіцяв випити море без річок, що впадають у нього. Перекрийте ріки, і я вип'ю його»

Езоп і дельфійці

Мудрець, отримавши волю, багато подорожує. Не оминув і знамените місто Дельфи. Як і всюди, публіка слухала його із задоволенням, але не платила. Езоп тоді сказав: «Здалеку я милувався вашим містом», думав, що ви благородні. Але тепер бачу, що помилився. Від рабів ви народилися, отож і самі ~~невільні.»~~ Дельфійці злякались, що ця думка провідної особистості стане відома усій Елладі й вирішили його підступно вбити. Підкинули золоту чашу з храму й звинуватили у крадіжці й святотатстві. Вирок їхнього суду: скинути Езопа зі скелі. Тоді мудрець прокляв їх музами й кинувся вниз. Історики стверджують, що дельфійців потім спіткало велике лихо — чума.

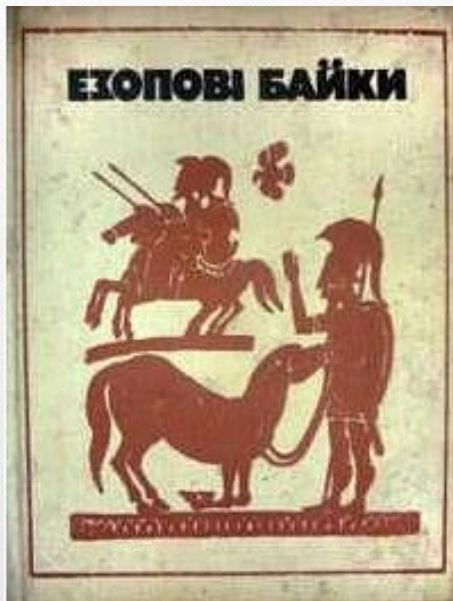

Афоризми Езопа

- Істинний скарб для людей — уміння трудитися.
- Краце навчитися пізно, ніж ніколи.
- Тонкість розуму краща за красу тіла.
- Честолюбство затьмарює розум людини, вона перестає помічати небезпеку, що погрожує їй.
- Розумна людина не повинна братися за справу, не подумавши, до чого вона призведе.

Байка – це невеличке часто віршоване оповідання
повчального змісту.

У байці здебільшого діють
тварини або неживі предмети,
міфічні герої тощо, яких автор
наділяє здібностями і
властивостями людей, - вони
вміють розмовляти і міркувати,
як люди.

Цей принцип перенесення рис
характеру людей є **алегорія**.

Езопова мова

З ім'ям Езопа пов'язаний вислів «езопова мова», тобто мова натяків, недомовок, замаскованих думок автора.

~~Чимало письменників звертались у своїх творах до~~
«езопової мови»

Назва творів складається
з двох слів

З назви байки можна
передбачити діалог, що
відбувається між
персонажами

Байка поділена на
дві частини:
оповідну і мораль

Байки Езопа

Байки написані
прозовою мовою

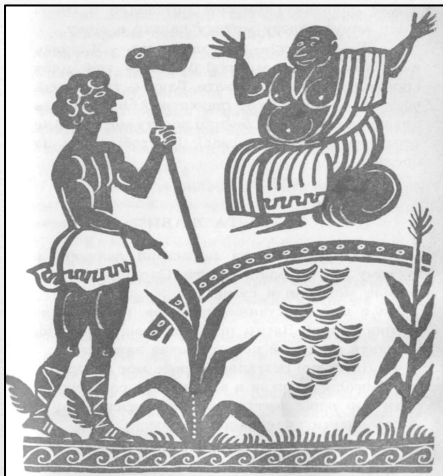
У байках Езоп
викрив людські
недоліки

Мораль звучить як
висновок і стосується
безпосередньо людей

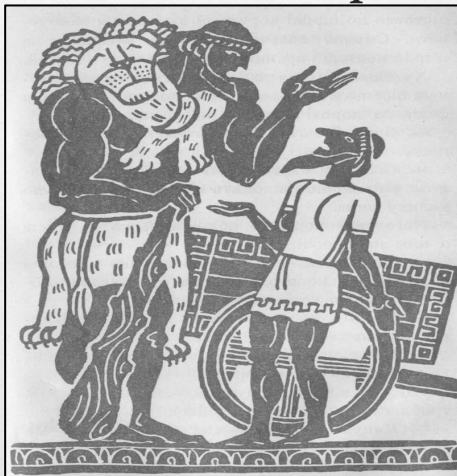
Мораль завжди
знаходиться в кінці байки

Люди в байках виступають вигадані постаті - давньогрецькі боги Зевс, Гермес, Аполон

- “Гермес і дроворуб”

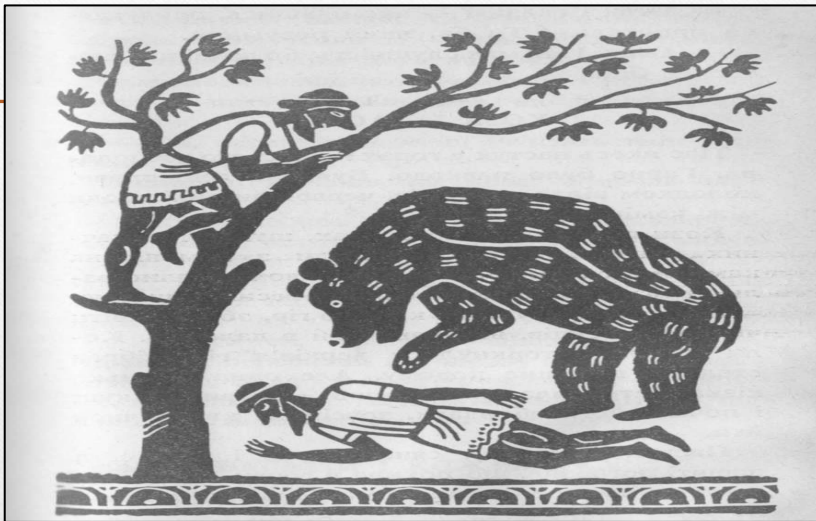
- “Візник та Геракл”

*В байках Езона головними героями є звірі, птахи,
риби, комахи, як от байці “Собака та м’ясо”.*

В багатьох байках Езопа
діють люди:

“Двоє приятелів і ведмідь”

В байках тварини, рослини, розмовляють як люди і наділені вони якостями людини, особливо це проявляється в порівнянні тварин і людей.

ЗАВДАННЯ

Встановити відповідність :

• Хитрість	• Осел
• Жадібність	• Засць
• Сила	• Вовк
• Впертість	• Лев
• Незграбність	• Лисиця
• Боягузливість	• Ведмідь

ВІДПОВІДЬ

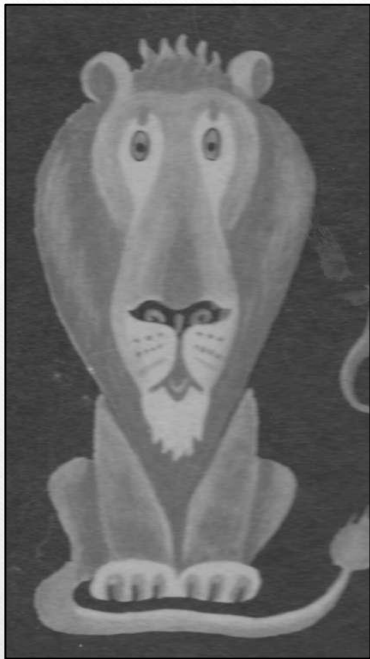
- Хитрість

- Жадібність

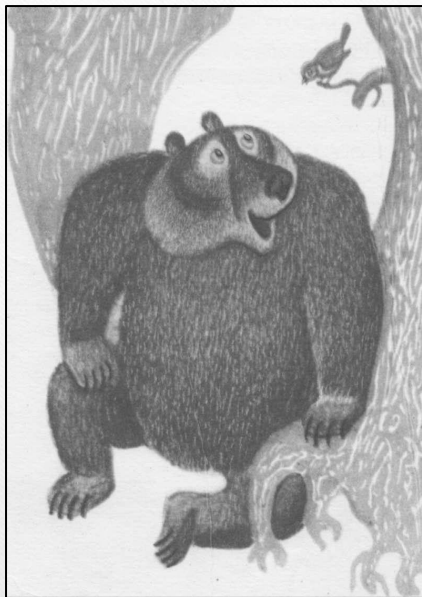
- Сила

- Впертість

- Незграбність

- Боягузливість

Байка «Лисиця і виноград»

Висновок, повчального змісту,
висловлений прямо чи непрямо,

називається
мораллю байки.

Мораль може знаходитись
на початку або на кінці байки.

Байка «Мурашки й Цикада»

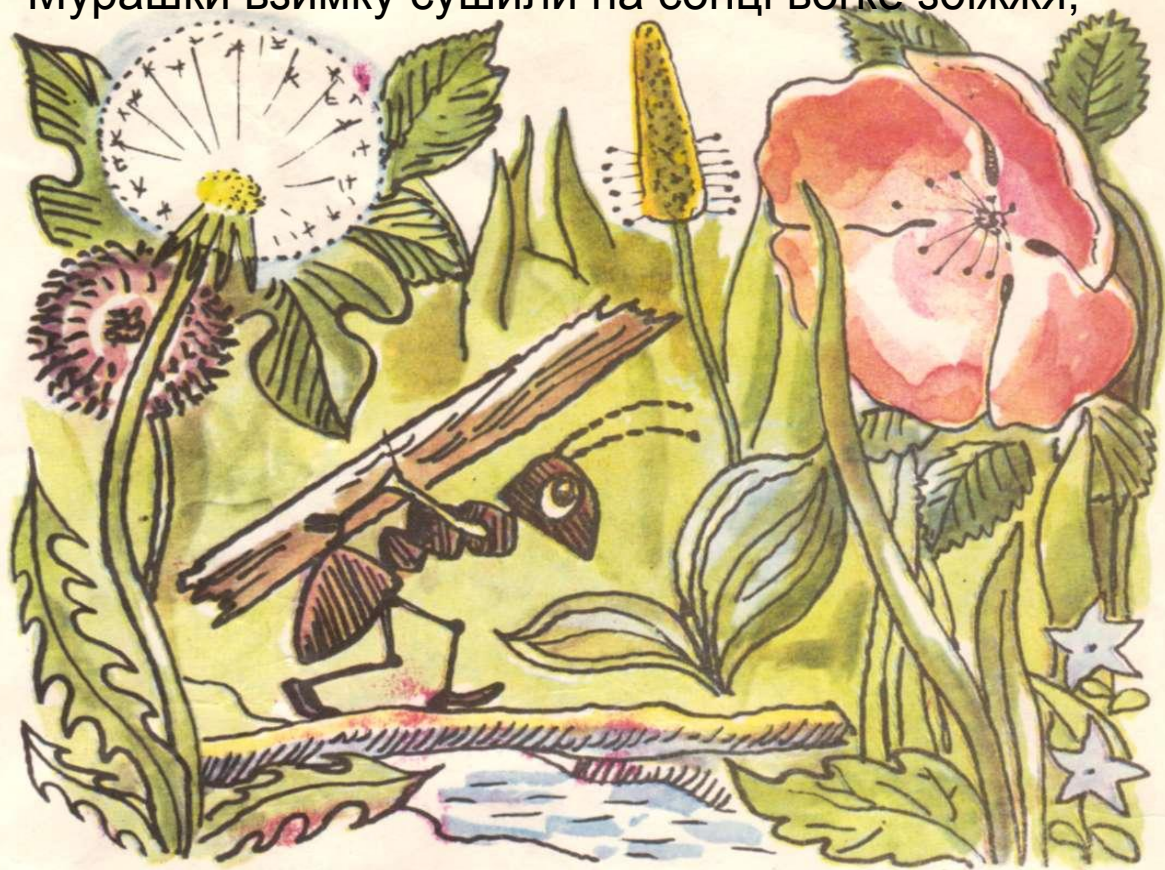

В якій відомі байці людина виступає в образі **мурашки** чи **стрекози**, що влітку співає, а не працює, а розсудлива і заощадлива – в образі **працьовитої, далекоглядної мурашки!**

- Який висновок можна зробити з цієї байки?

Мурашки взимку сушили на сонці вогке збіжжя,

коли до них підійшла
голодна Цикада й
попросила, щоб їй дали
їсти.

**Тоді вони спитали її, чому вона не
заготувала собі харчів улітку,**

а вона їм: «Мені все було
ніколи, я співала».

На це Мурашки, сміючись,
відповіли: «Якщо ти
співала влітку, то
потанцюй узимку».

Не слід зневажати нічого,
щоб згодом не довелося
шкодувати.

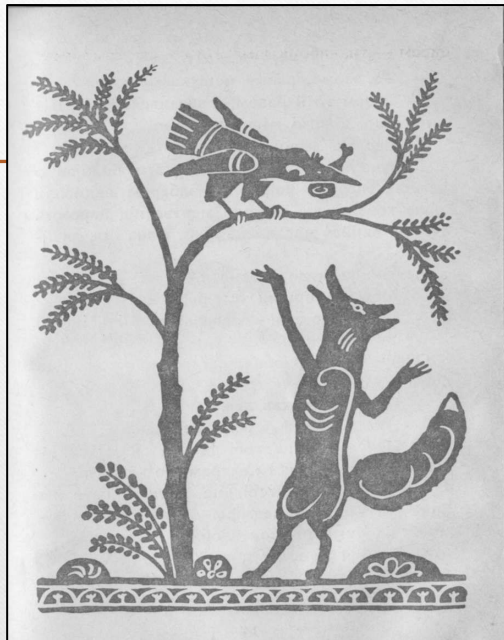
- З яких частин складається байка?
- Які риси уособлюють Мурашка та Цикада?
- Яка мораль цієї байки? Як ви її розумієте?
- Сформулюйте пораду Цикаді, яку ви могли б їй дати.

Висновок з байки:

Грайся, розважайся, але думай і про майбутнє, як далі житимеш, тож працуй і матимеш винагороду.

- Байка «Крук і Лисиця».

Подумайте,
про що попереджає
байка?

Байка «Крук і лисиця»

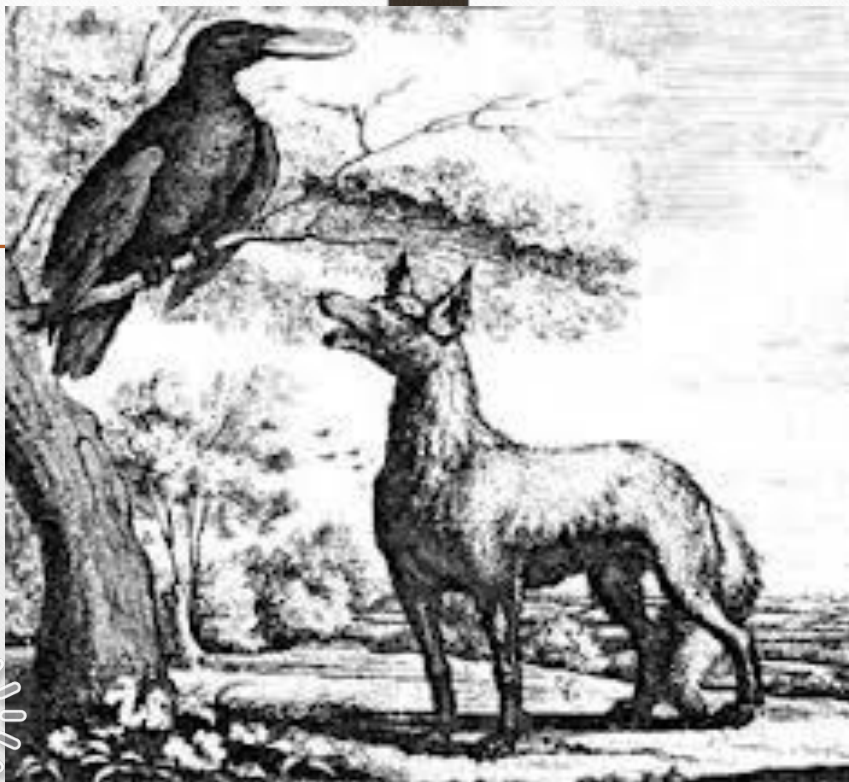

Схема до байки «Крук і Лисиця»

«Крук і Лисиця». Оповідна частина

Зав'язка

Крук украв м'ясо і
сів на дерево

Лисиця почала ви-
хваляти

Засуджуються: хит-
рість, нещирість, лес-
тощі

Розвиток дії

Поява Лисиці, її лес-
тощі, реакція Крука

Годилося царювати

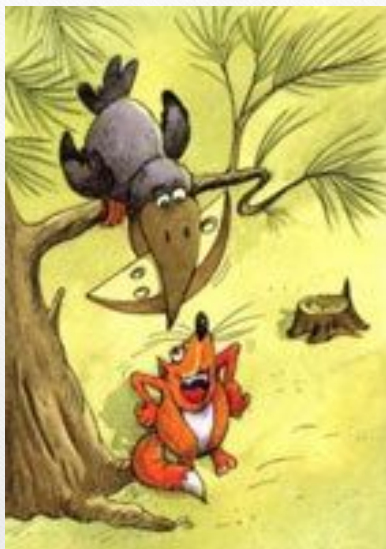

Кульмінація

Втрата м'яса, насмі-
хання Лисиці

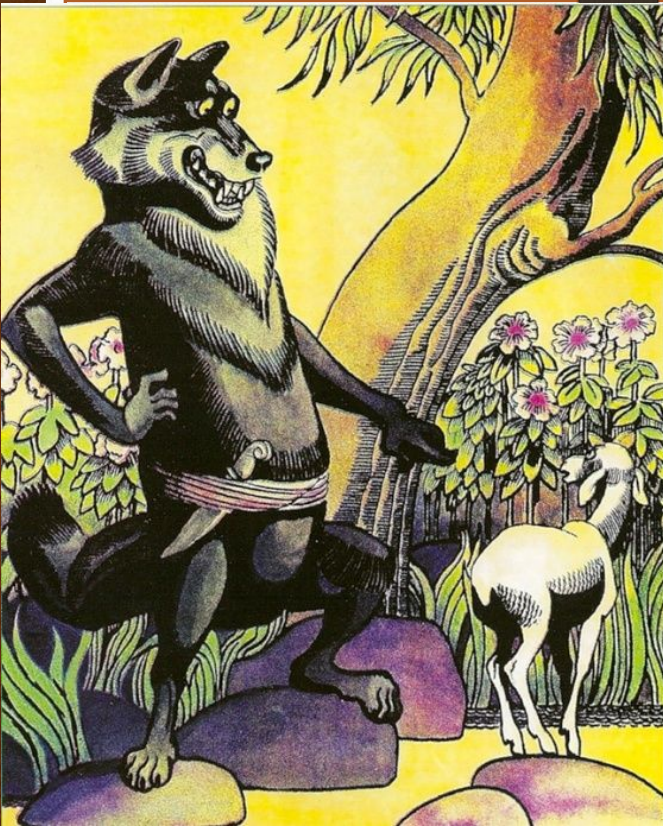
Крук закричав і ви-
пустив м'ясо

Позиція автора. Мо-
раль. Байка стосуєть-
ся нерозумної людини

Визначте тему байки.

- Які риси уособлюють герої твору?
- Яка мораль байки?
- Сформулюйте ідею твору.

- Назвіть героїв байки.
- Охарактеризуйте їх поведінку.

- Які риси характеру уособлюють у собі Вовк і Ягня ?
- Прочитайте мораль байки.
- Як ви її розумієте?
- Чи знаєте ви приклади з життя, до яких можна було б застосувати цю мораль?